

Tähis	JPT-69
Viide	PPT-02, JPT-73
Versioon	01

Kinnitas:		Margus Reimann	Patoloogiateenistuse juht	25.04.2025
Koostas:		Margarita Mürk	Patoloogiateenistuse laborispetsialist	25.04.2025
	Allkiri		Ametikoht	kuupäev

PEENNÄRVIKIUUDUDE UURINGUKS NAHABIOPTAATIDE SAATMINE PATOLOOGIAATEENISTUSSE

EESMÄRK

Juhendi eesmärk on kehtestada ühtsed nõuded peennärvikiudude uuringuks võetud nahabioptaatide käsitlemisele. Juhend kehtib patoloogiateenistuses ja uuringumaterjali saatvates asutustes.

VASTUTUS

Juhendi täitmise eest vastutab teenistuse juht (või tema kohusetäitja). Uue töötaja esmase juhendamise eest vastutavad teenistuse juht ja teenistuse juhtiv bioanalüütik (või nende kohusetäitjad) või nende poolt määratud isik. Praktikandile juhendi tutvustamise eest vastutab osakonna juhtiv bioanalüütik (või tema kohusetäitja) või tema poolt määratud individuaaljuhendaja. Konkreetse tööprotsessi läbiviimise eest vastutab vastavat tööülesannet teostav töötaja.

TEGEVUSKIRJELDUS

Üldinfo: Patoloogiateenistus on avatud tööpäeviti kl 8–16.

Uuringumaterjal peab jõudma laborisse mitte rohkem kui 24 tundi peale materjali võtmist, kuna ülefikseerimisel on suur materjali hävimise oht. Viimane aeg proovide jõudmiseks laborisse on nädala eelviimasel tööpäeval enne labori tööaja lõppu (tavaliselt neljapäev, kell 15:30).

Uuringud saata järgmisele aadressile:

Patoloogiateenistus, K-korpuse 9-korrus, Tartu Ülikooli Kliinikum, L. Puusepa 8, Tartu 50406; kontaktisikuks märkida Margarita Mürk.

Täiendav info:

Peennärvikiudude uuringute teostamise eest vastutav laborispetsialist Margarita Mürk (margarita.murk@kliinikum.ee; 5331 9217).

Peennärvikiudude uuringute hindamise eest vastutav patoloog ja teenistuse juht dr Margus Reimann (margus.reimann@kliinikum.ee; tel 53319693).

1. Nahabioptaatide saatmiseks peennärvikiudude uuringule
 - a. Eelnevalt sellest informeerida vastutavat töötajat (Margarita Mürk)
 - b. Uuringuks vajalikku fiksaatorit saab hankida patoloogiateenistusest, ühe patsiendi jaoks kulub 2 proovivõtuanumat Zamboni fiksaatoriga
2. Ühe uuringu jaoks on vajalik igalt patsiendilt võtta 2 materjali (mõlemad tuleb võtta samalt jalalt), vältides arme, tätoveeringuid, lööbeid, vigastusi jmt:
 - a. Üks bioptaat 3mm puuriga sääre alumise osa välimisest küljest (~10 cm ülespoole lateraalsest malleoolist)

Tähis	JPT-69
Viide	PPT-02, JPT-73
Versioon	01

- b. Üks biopmaat 3mm puuriga reie keskosa välisküljelt (hinnata patella ülemisest servast reievoldini 1/2 vahemaad ning liikuda sellest punktist lateraalsele osale)
3. Võetud nahabioptaadid tuleb asetada koheselt Zamboni fiksaatorisse eraldi anumatesse. Vältida proove käsitledes epidermise pigistamist pintsettidega. Jälgida, et materjal oleks kindlasti fiksaatoris ning ei oleks kleepunud anuma küljele. Anumad tuleb markeerida järgnevate andmetega:
 - a. Proovivõtu lokalisatsioon (säär/reis; parem/vasak)
 - b. Proovivõtu kellaaeg ja kuupäev
 - c. Patsiendi ees- ja perekonnanimi ning isikukood
4. Säilitamine ja saatmine:
 - a. Zamboni fiksaatorit võib säilitada toatemperatuuril
 - b. Zamboni fiksaatoris materjali tuleb säilitada +2...+8°C kraadi juures ning saata võimalikult kiiresti TÜK Patoloogiateenistuse laborisse
 - c. Maksimaalne fiksatsiooniaeg Zamboni fiksaatoris on **24 tundi**
 - d. Kuni saatmiseni tuleb proovivõtuanumaid hoiustada külmkapis +2...+8°C juures (mitte sügavkülmutada!).
 - e. Uuringumaterjali väljastpoolt Tartut transportimiseks kasutada termokonteinerit ja külmakehasid
 - f. Viimane aeg proovide jõudmiseks laborisse on **nädala eelviimasel tööpäeval enne labori tööaja lõppu (tavaliselt neljapäev, kell 15:30)**